

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки магістрів

напряму/спеціальність

_____ 01 Освіта, 013 Початкова освіта _____

(шифр і назва напрямку, спеціальності)

Розробники програми: Кучай Т. П. доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і психології ЗУІ ім. Ф. Ракоці II.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології
Протокол № 1 від „28” серпня 2018 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

_____ к. п. н. Маргітич К. С.

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» складена відповідно до навчального плану підготовки магістрів напряму (спеціальності) «013 Початкова освіта»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення і порівняльний аналіз теорії і практики навчально-виховної роботи в різних країнах, вивчення й узагальнення позитивного досвіду.

Міждисциплінарні зв'язки:

Предмет порівняльної педагогіки міждисциплінарний. Вона тісно пов'язана з низкою галузей наукового знання, а саме: історія педагогіки, психологія, філософія, географія, політологія, основи економічних знань, зарубіжна культура, релігієзнавство, основи соціології, соціальна педагогіка, менеджмент.

Порівняльна педагогіка не лише запозичує дані інших наук, результатами її досліджень широко послуговуються філософи, економісти, юристи, політологи, психологи, соціологи, історики, демографи, культурологи, управлінці з метою глибокого розуміння власних проблем.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Становлення наукових основ порівняльної педагогіки
2. Реформування освіти на сучасному етапі
3. Оновлення та підвищення ефективності навчального процесу

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

Надати студентам теоретичні знання з реформування, основних парадигм, напрямків розвитку освіти у світі, сформувати вміння застосовувати набуті знання у майбутній соціально-педагогічній діяльності, творчо підходити до вирішення будь-якої освітянської проблеми. Важлива увага у курсі приділяється вивченню форм і методів соціалізуючого впливу сучасної школи.

1.2. Основне завдання вивчення дисципліни:

Завданнями дисципліни є забезпечення майбутніх вчителів початкової школи знаннями про великий і цікавий досвід оновлення теорії і практики освіти в різних країнах; визначення місця певних аспектів порівняльної педагогіки в системі педагогічного знання та практики; розвиток педагогічного мислення з використанням досвіду педагогіки в різних країнах.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати:

- досвід оновлення теорії і практики освіти в різних країнах;
- розвиток теорії і практики освіти в Україні;
- основні тенденції реформування сучасних освітніх систем.

вміти:

- аналізувати педагогічні проблеми, порівнюючи їхнє вирішення педагогами різних країн;
- встановлювати і пояснювати взаємозв'язок педагогічних явищ і фактів, усвідомлюючи сучасну педагогічну дійсність;
- творчо використовувати цінні педагогічні здобутки у практиці навчально-виховної роботи вчителів початкової школи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години/3 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Становлення наукових основ порівняльної педагогіки

Тема лекційного заняття 1. Порівняльна педагогіка як наука

Порівняльна педагогіка як галузь педагогічної науки та навчальна дисципліна. Об'єкт і предмет порівняльної педагогіки, її місце в системі педагогічних наук. Функції й завдання порівняльної педагогіки. Методологія та методи порівняльно-педагогічних досліджень. Етапи розвитку порівняльної педагогіки.

Тема лекційного заняття 2. Історія розвитку порівняльної педагогіки

Перший період розвитку порівняльної педагогіки. Період запозичень (за Бірідеєм Дж.), або описовий період (за Вілсоном Д.). Початок наукових досліджень у галузі порівняльної педагогіки. Період активізації розвитку методології науки. Сучасний, п'ятий період розвитку порівняльно-педагогічних досліджень.

Змістовий модуль 2.

Реформування освіти на сучасному етапі

Тема лекційного заняття 1. Соціально-економічні та політичні фактори розвитку освіти

Сутність глобалізації та інтернаціоналізації, їхній вплив на розвиток освіти. Світовий освітній простір. Вирішення проблем економічної ефективності освіти. Сучасний характер соціального попиту на освіту. Стратегії розвитку освіти в різних регіонах світу

Тема лекційного заняття 2. Сучасний стан та перспективи розвитку освіти в зарубіжних країнах та в Україні. Реформування освіти: стратегічні аспекти

Характеристика освітньої системи в США. Характеристика освітньої системи у Великобританії. Характеристика освітньої системи в Німеччині. Характеристика освітньої системи у Франції. Характеристика освітньої системи в Японії. Характеристика освітньої системи в Польщі. Характеристика освітньої системи в Україні.

Основні напрями розвитку та тенденції реформування освіти у світі. Сучасне розуміння понять "неграмотність" і "грамотність". Орієнтація на неперервну освіту. Дошкільне виховання в сучасному світі. Особливості реформаційних процесів на етапі початкового навчання. Загальна характеристика середньої освіти. Основні напрями розвитку професійної освіти. Тенденції розвитку системи вищої освіти. Підготовка педагогічних фахівців. Приватні навчальні заклади в системі неперервної освіти. Освіта дорослих у сучасному світі.

Змістовий модуль 3.

Оновлення та підвищення ефективності навчального процесу

Тема лекційного заняття 1. Оновлення шкільної освіти на сучасному етапі. Підвищення ефективності навчального процесу. Особливості соціалізації особистості в сучасних освітніх системах. Організація змісту професійної підготовки вчителів початкової школи у зарубіжних країнах та в Україні

Проблема оновлення шкільної освіти. Диференціація навчання. Стандартизація змісту шкільної освіти. Форми стандартів. Моделі сучасної школи і освіти.

Ефективність навчального процесу. Застосування інформаційних технологій у навчанні як умова підвищення ефективності навчального процесу. Гуманізація навчального процесу. Альтернативні та експериментальні школи.

Сучасні зарубіжні педагогічні виховні парадигми та концепції. Виховання громадянськості. Правове виховання. Виховання молоді у дусі миру. Екологічне виховання. Моральне виховання. Трудове виховання та професійне самовизначення учнів. Позаурочна діяльність та самоврядування школярів.

Підготовка вчителів початкової школи у США. Навчання вчителів початкової школи у Великобританії. Підготовка професіоналів і фахівців педагогічної сфери у Франції. Підготовка вчителів початкової школи у Німеччині. Професійна підготовка вчителів початкової школи у Польщі. Становлення та розвиток професії вчителя початкової школи в Австрії. Особливості підготовки вчителів початкової школи у Білорусії. Підготовка вчителів початкової школи в Україні.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : підруч. / О. В. Васюк. – Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. – 412 с.
2. Васюк О. В. Тестові завдання з дисципліни “Порівняльна педагогіка” для підготовки бакалаврів галузі знань 0101 “Педагогічна освіта” напряму підготовки 6.010106 “Соціальна педагогіка” / О. В. Васюк. – Київ : НАКККіМ, 2014. – 59 с.
3. Галус О. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / О. М. Галус, Л. М. Шапошнікова. – Київ : Вища шк., 2006. – 215 с.
4. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2005. – 320 с.
5. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / М. М. Чепіль. – Київ : Академвидав, 2014. – 216 с.

Допоміжна:

Абашкіна Н. В. Принципи розвитку професійної освіти в Німеччині : монографія / Н. В. Абашкіна. – Київ : Вища шк., 1998. – 207 с.

Авраменко М. М. Профільне навчання в середній школі Федеративної Республіки Німеччини : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец : 13.00.01 “Загальна педагогіка та історія педагогіки” / М. М. Авраменко ; Ін-т педагогіки АПН України. – Київ, 2007. – 21 с.

Авчіннікова Г. Профільна диференціація навчання школярів за кордоном та в Україні / Галина Авчіннікова // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2011. – № 3. – С. 7–13.

Алексеевич Г. М. Система предметів за вибором / Г. М. Алексеевич / Рідна шк. – 1992. – № 2. – С. 93–94.

Амонашвили Ш. А. Размышления о гуманной педагогике / Ш. А. Амонашвили. – М. : ИД Шалвы Амонашвили, 1995. – 496 с.

Ануфриева И. Л. Непрерывное образование во Франции [Електрон. ресурс] / И. Л. Ануфриева // Вчені записки ХГУ “НУА”. – Режим доступу : <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/399/1/%D0%90%D0%BD%D1%83%D1%84%D1%80%D0%B8%D0%B5%D0%B2%D0%B0%20%D0%98.%D0%9B..pdf>. – Назва з екрана.

Багатова З. Б. Педагогические основы социальной работы во Франции : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Багатова Зоя Багатовна. – Махачкала, 2002. – 158 с.

Безкоровайна О. В. Виховання толерантності як важливий фактор реалізації особистісного самоствердження в ранньому юнацькому віці [Електрон. ресурс] / О. В. Безкоровайна. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/1556/1/07bovuuv.pdf>. – Назва з екрана.

Бек У. Что такое глобализация? / У. Бек ; [пер. с нем. А. Григорьева и В. Сидельника; общ. ред. и послесл. А. Филиппова]. – М. : Прогресс-Традиция, 2001. – 304 с.

- Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание / Р. Бернс ; [пер. с англ.]. – М. : Прогресс, 1986. – 422 с.
- Беспалько В. П. Проблемы образовательных стандартов в США и России / В. П. Беспалько // Педагогика. – 1995. – № 1. – С. 89–94.
- Богуславський М. Структура сучасного історико-педагогічного знання / М. Богуславський // Шлях освіти. – 1999. – № 1. – С. 37–40.
- Бойченко М. Інноваційний потенціал реформування управління загальною середньою освітою США та засобів його використання в Україні [Електрон. ресурс] / Марина Бойченко // Порівняльно-пед. студії. – 2010. – № 3–4. – С. 168–175. – Режим доступу : file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/Ppstud_2010_3-4_23.pdf. – Назва з екрана.
- Бондарук І. Жінка на порозі ХХІ ст. : становище, проблеми, шляхи соціального розвитку : зб. матеріалів Всеукр. конгресу жінок / І. Бондарук. – Київ : [б. в.], 1998. – 452 с.
- Бордовская Н. В. Педагогика : учеб. пособ. / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. – СПб. : Питер, 2007. – 304 с.
- Бочарова О. А. Система роботи з обдарованими учнями у Великій Британії / О. А. Бочарова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип. 33 (86). – С. 452–459.
- Боярчук Ю. В. Японская школа : проблемы и перспективы / Ю. В. Боярчук // Педагогика. – 1996. – № 3. – С. 107–111.
- Брунер Дж. Процесс обучения / Дж. Брунер; [пер. с англ.]. – М. : Прогресс, 1962. – 356 с.
- Будапештсько-Віденська Декларація про створення Європейського простору вищої освіти (Будапешт, Відень, 12 березня 2010 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://old.nau.edu.ua/ru/EduProcess/Bologna/budviddek/>. – Назва з екрана.
- Вернигора Т. Дошкільна освіта Великобританії: організація виховного процесу [Електрон. ресурс] / Тетяна Анатоліївна Вернигора. – Режим доступу : [file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/pspo_2013_39\(2\)_11.pdf](file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/pspo_2013_39(2)_11.pdf). – Назва з екрана.
- Веселова В. В. Традиционные и новые ценности в системе образования США / В. В. Веселова // Педагогика. – 1996. – № 2. – С. 102–108.
- Гаратик А. Університетська підготовка вчителів і педагогів у Польщі (на прикладі Вроцлавського університету) / А. Гаратик // Вісник Львів. ун-ту. – 2001. – Вип. 15. – Ч. 1. – С. 61–67. – (Серія педагогічна).
- Глассер У. Школы без неудачников / У. Глассер ; [пер. с англ. ; общ. ред. и предисл. В. Я. Пилиповского]. – М. : Прогресс, 1991. – 176 с.
- Головань М. С. Аналіз тенденцій розвитку вищої освіти в умовах глобалізації, інтеграції та інформатизації суспільства / Микола Степанович Головань // Проблеми сучасної педагогічної освіти: зб. ст. – Ялта : РВВ КГУ, 2011. – Вип. 31. – Ч. 1. – С. 203–211. – (Серія: Педагогіка і психологія).
- Горбатенко В. Друге народження ідеї модернізації, або синтагма постмодернізації / В. Горбатенко // Людина і політика. – 1999. – № 1. – С. 30–35.
- Громовий В. Глобальна освіта й українська школа / В. Громовий // Шлях освіти. – 1998. – № 1. – С. 13–20.
- Дидактичні засади диференціації навчання в основній школі : монографія / авт. кол. : В. І. Кизенко, Г. О. Васьківська, С. П. Бондар [й ін.] ; за наук. ред. В. І. Кизенка. – Київ : Пед. думка, 2012. – 216 с.
- Дічек Н. П., С. Ф. Русова і зарубіжна педагогіка / Н. П. Дічек // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 3. – С. 169–177.
- Довгодько Т. Адаптація іноземних студентів до освітнього середовища України / Тетяна Довгодько // Пед. і психол. проф. освіти. – 2013. – № 2 – С. 114–120.
- Дупак Н. В. Особливості стандартизації у професійній освіті західноєвропейських країн: порівняльний аналіз [Електрон. ресурс] / Н.В. Дупак. – Режим доступу : <http://studentam.net.ua/content/view/7856/97/>. – Назва з екрана.
- Енциклопедія освіти / Академія пед. наук України ; [головн. ред. В. К. Кремень]. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
- Єгоров Г. Стандарти як складова механізму забезпечення якості освіти у Франції / Георгій Єгоров // Порівняльно-пед. студії. – 2013. – № 2–3 (16–17). – С. 108–103.

Єгоров Г. Тенденції розвитку порівняльної педагогіки за кордоном / Г. Єгоров, Н. Лавриченко // Шлях освіти. – 1999. – № 1. – С. 19–23.

Жуковський В. М. Морально-етичне виховання в історії американської школи : монографія / В. М. Жуковський. – Острог : [б. в.], 2002. – 428 с.

Загоруйко Л. Періоди розвитку польської іншомовної освіти / Людмила Загоруйко // Порівняльно-пед. студії. – 2015. – № 1(23). – С. 13–19.

Закон України “Про вищу освіту” [Електрон. ресурс] // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37–38, ст. 2004. – Режим доступу : <http://www.detut.edu.ua/node/260>. – Назва з екрана.

Закон України “Про загальну середню освіту” // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 26.

Закон України “Про освіту” // Освіта. – 1996. – 21 серп.

Зверева М. А. Особливості професійної орієнтації французьких учнів на сучасному етапі [Електрон. ресурс] / М. А. Зверева. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/1506/1/78.pdf>. – Назва з екрана.

Зигало О. А. Особливості децентралізованої системи управління сферою освіти: досвід Франції [Електрон. ресурс] / О. А. Зигало. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2010-2/doc/4/02.pdf>. – Назва з екрана.

Зязюн І. А. Реформа освіти в Японії / І. А. Зязюн // Рідна шк. – 1993. – № 8. – С. 67 – 74.

Зязюн Л. Освітня система Франції / Л. Зязюн // Рідна шк. – 2001. – листоп.

Ігнатюк О. А. Особливості підготовки сучасних фахівців у системі вищої професійної освіти США / О. А. Ігнатюк // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2011. – № 1. – С. 55–64.

Ілюченко І. І. Напрямки впровадження в Україні зарубіжного досвіду неперервної освіти / І. І. Ілюченко // Вісник НТУ “ХПІ”. – Харків : НТУ “ХПІ”. – 2013. – № 45 (1018). – С. 58–62. – (Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва).

Камінський Р. Релігійний компонент у концепціях морального виховання зарубіжної педагогіки / Р. Камінський // Світло. – 1996. – № 2. – С. 57–69.

Капранова В. А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом : учеб. пособ. / В. А. Капранова. – Минск : Новое знание, 2004. – 222 с.

Кічук Н. В. Освіта у сучасному світі : навч. посіб. / Н. В. Кічук. – Ізмаїл : [б. в.], 2001. – 88 с.

Корсак К. В. Світова вища освіта. Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів : монографія / К. В. Корсак. – Київ : [б. в.], 1997. – 207 с.

Корсун Г. О. Вплив держави на процес професійного самовизначення учнівської молоді в Німеччині / Г. О. Корсун // Професійна орієнтація старшокласників : теорія і практика: наук.-мет. посіб. [для вчителів] / [за ред. О. В. Мельника]. – Київ : “Четверта хвиля”, 2009. – Вип. № 1. – С. 117–124.

Красовська О. Ю. Інтернаціоналізація вищої освіти в умовах глобалізації світового освітнього простору [Електрон. ресурс] / О. Ю. Красовська. – Режим доступу : [file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/vamsue_2011_2\(46\)__13.pdf](file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/vamsue_2011_2(46)__13.pdf). – Назва з екрана.

Кульчицька О. Міжнародна співпраця України з ЮНЕСКО в галузі освіти: досвід, проблеми, пошуки рішень [Електрон. ресурс] / О. Кульчицька. – Режим доступу : http://library.udpu.org.ua/library_files/poriv_ped_stydii/2012/2012_3_15.pdf. – Назва з екрана.

Лавриченко Н. Реформування освіти в європейських країнах за умов їх інтеграції / Н. Лавриченко // Шлях освіти. – 1997. – №2. – С. 20–24.

Левківський М. В. Історія педагогіки : підруч. / М. В. Левківський. – Київ : Центр навч. літ-ри, 2003. – 360 с.

Лещенко О. Політика ЮНЕСКО в освітній сфері [Електрон. ресурс] / Олена Лещенко. – Режим доступу : file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/Ues_2014_14_35.pdf. – Назва з екрана.

М’яковський М. С. Організація та реформування педагогічної освіти в міжнародному контексті / Михайло Євстахович М’яковський // Наук. вісник Ужгород. нац. ун-ту. – Вип. 30. – 2018 – С. 103–105. – (Серія: Педагогіка, соціальна робота).

Мазоха Д. Феномен європейської інтеграції педагогічної освіти / Д. Мазоха. // Вища освіта України. – 2017. – № 2. – С. 82–87.

- Майборода О. В. Дистанційне навчання як пріоритетний напрямок вищої освіти [Електрон. ресурс] / О. В. Майборода // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2018. – №5 (25). – Режим доступу до журналу : <http://www.journal.iitta.gov.ua>. – Назва з екрана
- Мигович І. І. Основи соціології / І. І. Мигович. – Ужгород : УДУ, 1996. – 190 с.
- Наугольникова О. А. Становлення і розвиток вищої економічної освіти в США [Електрон. ресурс] / Ольга Михайлівна Наугольникова. – Режим доступу : [file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/pspo_2018_39\(2\)_27.pdf](file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/pspo_2018_39(2)_27.pdf). – Назва з екрана.
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електрон. ресурс] / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>. – Назва з екрана.
- Організація профільного навчання в країнах Західної Європи : монографія / за ред. М. І. Сметанського. – Вінниця : ВДПУ, 2008. – 339 с.
- Основні проблеми сучасних систем освіти та шляхи їх розв'язання [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://studopedia.org/10-46557.html>. – Назва з екрана.
- Паращенко Л. Державний стандарт базової та повної середньої освіти в Україні як механізм розвитку національної освітньої системи / Людмила Паращенко // Вісник Нац. академії держ. управління при Президентові України. – 2011/2. – № 4. – С. 258–264. – (Соціальна і гуманітарна політика).
- Педагогіка : учеб. / Л. П. Крившенко и др. ; [под. ред. Л. П. Крившенко]. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 432 с.
- Пилаєва Т. В. Організаційно-педагогічна структура Відкритого університету Великої Британії / Т. В. Пилаєва // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2013. – Вип. 28 (81). – С. 279–284.
- Писанка К. О. Проблеми екологічної освіти та виховання в різних країнах світу / К. О. Писанка // Молодий вчений. – 2014. – № 4 (07). – С. 65–71.
- Пліш І. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій управління якістю освіти в школах приватної форми власності [Електрон. ресурс] / Ірина Валеріївна Пліш // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2018. – № 1 (27). – Режим доступу до журналу : <http://www.journal.iitta.gov.ua>. – Назва з екрана.
- Подра О. П. Інвестиції в професійне навчання як інструмент накопичення специфічного людського капіталу // О. П. Подра // Вісник Дніпропетров. ун-ту. – 2018. – Вип. 5/2. – С. 126–132. – (Серія “Економіка”).
- Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах від 2 червня 1993 р. N 161 [online]. – [cited August 2002] [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті : <http://www.mon.gov.ua/laws/161.doc>. – Назва з екрану.
- Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) : Постанова Кабінету Міністрів України № 65 від 20 січ. 1998 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 3. – С. 202–207.
- Понікаровська С. В. Професійна орієнтація: приклад США та Великої Британії / С. В. Понікаровська // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2017. – Вип. 34 (87). – С. 293–298.
- Програма “Молодь в дії” в Україні [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://yia.org.ua/common/pro-programu.html>. – Назва з екрана.
- Прокопенко І. Ф. Трансформація вищої освіти в Україні в контексті глобалізаційних тенденцій [Електрон. ресурс] / І. Ф. Прокопенко. – Режим доступу : file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/znpkhnpu_eko_2010_10_3.pdf. – Назва з екрана.
- Пронников В. О. Освіта в Японії / В. О. Пронников, І. Д. Ладанов. – Київ : Знання, 1991. – 32 с.
- Пуховська Л. Розвиток теорії професійної підготовки вчителів у країнах Заходу / Л. Пуховська // Шлях освіти. – 1998. – № 1. – С. 20–25.
- Рагозіна В. Ранній естетичний розвиток дітей у системі дошкілля зарубіжних країн [Електрон. ресурс] / Вікторія Рагозіна. – Режим доступу : <http://www.ird.npu.edu.ua/files/ragozina.pdf>. – Назва з екрана.
- Реформи образования в современном мире : глобальные и региональные тенденции. – М. : [б. и.], 1995. – 180 с.

- Самсонова О. О. Неперервна освіта як чинник розвитку сучасного суспільства / О. О. Самсонова // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2014. – Вип. 36 (89). – С. 355–361.
- Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2005. – 320 с.
- Сбруєва А. А. Тенденції реформування середньої освіти розвинених англomовних країн в контексті глобалізації (90-ті рр. ХХ– початок ХХІ ст.) : монографія / А. А. Сбруєва. – Суми : Сумська обл. друк.; Козацький вал, 2004. – 500 с.
- Серветник О. П. Підвищення ефективності навчально-виховного процесу шляхом упровадження інноваційних освітніх технологій // О. П. Серветник // Завучу. Усе для роботи : наук.-метод. журн. – 2013. – № 23/24. – С. 32–35.
- Ситник О. Грамотність як складова освіти дорослих на прикладі Ірландії [Електрон. ресурс] / Ольга Ситник // Зб. наук. пр. – 2017. – Час. 2. – Режим доступу : library.udpu.org.ua/library_files/zbirnuk_nayk_praz/2014/2/46.pdf 343 348. – Назва з екрана.
- Сікорський П. Диференційоване навчання й проблеми реформування освітньої системи / П. Сікорський // Шлях освіти. – 1997. – № 1. – С. 7–12.
- Січко І. О. Особливості екологічної освіти у країнах Східної Азії / І. О. Січко // Научная и техническая информация в планировании и осуществлении научных исследований и реализации проектов : сб. науч. докладов. – Варшава, 2014. – Ч. 3. – С. 14–18.
- Скотна М. В. Початкова освіта Польщі: особливості інтегрованого навчання / М. В. Скотна // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2014. – Вип. 38 (91). – С. 452–459.
- Собчак Н. М. Зміст і форми професійної підготовки соціальних працівників у системі неперервної освіти у США : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Надія Мирославівна Собчак. – Тернопіль, 2004. – 216 с.
- Стойка О. Я. Деякі особливості розвитку системи вищої освіти в США і професійної підготовки фахівців [Електрон. ресурс] / Олеся Ярославівна Стойка // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. – Вип. 27. – 2018 – (Сер. “Педагогіка, соціальна робота”). – Режим доступу : <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1898/1>. – Назва з екрана.
- Стойкова Г. Г. Досвід мовного будівництва у країнах світу [Електрон. ресурс]. / Г. Г. Стойкова. – Режим доступу : <http://www.sworld.com.ua/konfer31/104.pdf>. – Назва з екрана.
- Тараненко І. Навчальний режим у школах країн Європейського співтовариства / І. Тараненко, О. Локшина // Шлях освіти. – 1996. – № 1. – С. 23–37.
- Тараненко І. Нові орієнтації в соціально-політичній освіті європейських країн / І. Тараненко // Шлях освіти. – 1999. – № 3. – С. 29–31.
- Тедеско Х. К. Початкова освіта : тривалість навчання та кількість годин / Х. К. Тедеско, М. Адаміо // Шлях освіти. – 1998. – № 3. – С. 16–19.
- Теодорович А. Роль зарубіжних наукових центрів з порівняльної педагогіки та міжнародної освіти у розвитку компаративістики [Електрон. ресурс] / А. Теодорович // Порівняльно-педагогічні студії. – 2009. – № 2. – Режим доступу : <http://pps.udpu.org.ua/article/viewFile/17851/15581>. – Назва з екрана.
- Трищук Ю. Проблема диференціації навчання обдарованих учнів у середніх навчальних закладах Франції // Вісник Львів. ун-ту. – 2011. – Вип. 27. – С. 171-179. – (Серія: “Педагогіка”).
- Тупичак Л. Розвиток системи управління якістю освіти у Великобританії: досвід для України [Електрон. ресурс] / Л. Тупичак // зб. наук. пр. – 2012. – Вип. 30 “Ефективність державного управління”. – Режим доступу : file:///C:/Users/Nicolas/Downloads/efdu_2012_30_42.pdf. – Назва з екрана.
- Чернова К. О. Глобалізація як вимір сучасності: соціокультурний аспект [Електрон. ресурс] / К. О. Чернова. – Режим доступу : http://www.soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/actprob13_16.pdf. – Назва з екрана.
- Шевченко А. Освіта у Франції / А. Шевченко // Рідна шк. – 2001. – лют.
- Шуневич Б. І. Тенденції розвитку дистанційного навчання у зарубіжній вищій школі [Електрон. ресурс] / Б. І. Шуневич. – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/viewFile/122/108>. – Назва з екрана.

Ярова О. Моделі релігійної освіти молодших школярів у країнах Європейського Союзу / Олена Ярова // Порівняльно-пед. студії. – 2014. – № 1(19). – С. 72–80.

Ярова О. Тенденції упровадження європейського виміру у початкову освіту Євросоюзу / Олена Ярова // Порівняльно-пед. студії. – 2013. – № 4(18). – С. 63–72.

Gesamtverbandliches Ausbildungskonzept. Qualität in unserer Ausbildung. – Berlin. – 2012. – 46 s.

Lauermann K. Sozialpädagogik in Österreich. Perspektiven in Theorie und Praxis / K. Lauermann, G. Knapp. – Mohorjeva Verlag, 2003. – 503 s.

Lauermann K. Sozialpädagogische Berufsbildung / K. Lauermann. – Studien Verlag : Innsbruck-Wien, 1998. – 251 s.

Teaching and learning at the OU [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www8.open.ac.uk/about/main/the-ouexplained/teaching-and-learning-the-ou>. – Назва з екрана.

Інформаційні ресурси

Електронна версія підручника для опрацювання при підготовці до семінарських занять. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – http://socgum.mdpu.org.ua/index.php?option=com_mtree&task=viewlink&link_id=2626&Itemid=0. – Заголовок з екрану.

Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.twirpx.com/file/328092/>. – Заголовок з екрану.

Ничкало Н. Теоретико-методологічні засади розвитку порівняльної професійної педагогіки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.khnu.km.ua/root/res/2-7001-11.pdf>. – Заголовок з екрану.

Троцько Г.В. (ред) Курс лекцій з порівняльної педагогіки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.twirpx.com/file/1205311/> – Заголовок з екрану. Мережа Інтернет

Електронна версія підручника для опрацювання при підготовці до семінарських занять. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – http://socgum.mdpu.org.ua/index.php?option=com_mtree&task=viewlink&link_id=2626&Itemid=0. – Заголовок з екрану.

Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.twirpx.com/file/328092/>. – Заголовок з екрану.

Ничкало Н. Теоретико-методологічні засади розвитку порівняльної професійної педагогіки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.khnu.km.ua/root/res/2-7001-11.pdf>. – Заголовок з екрану.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

Навчальні досягнення студентів перевіряються з використанням поточного і підсумкового контролю.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання домашнього завдання студентами, проводяться поточне тестування.

У кінці кожного модуля проводяться модульні контрольні роботи.

У кінці семестру студенти пишуть підсумкову контрольну роботу (залік).

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Засобами об'єктивного контролю рівня знань студентів є усне опитування, розв'язання практичних завдань, тести, тестові завдання різних типів, ситуаційні завдання.